

PS. FLER SIDOR AV Di WEEKEND

Redaktör:
Annika Hellner
ps@di.se
08-573 650 00

Noteringar i raketfart

Ett rymdbolag har gått till börsen. Ett till är på väg med astronauten Christer Fuglesang som investerare.

Di Digital har tagit tempen på rymdbolagen på börsen.

DiGITAL

Läs mer på:
digital.di.se

Rymden är en industri på frammarsch, och det finns gott om bolag som delvis eller helt sysslar med rymdverksamhet och som är noterade i USA.

Sedan i somras finns det också ett danskt rymdbolag noterat på Stockholmsbörsen, nämligen Gomspace, med målet att rita om kartan för hela satellitbranschen. Bolaget tillverkar så kallade nanosatelliter, vilket är små satelliter med en vikt på 15 kilo eller mindre. Bolaget, som har funnits i nästan tio år, hanterar utveckling, tillverkning, uppsändning och drift av satelliterna.

”Nanosatelliter är mycket billigare än vanliga satelliter. Till exempel, vi har visat att man kan spåra flygplan över hela jorden med hjälp av nanosatelliter. Kostnaden skulle landa på ungefär 200 Mkr. Med vanliga satelliter skulle en sådan investering kosta flera miljarder”, säger Niels Buus, vd på Gomspace.

Under första halvåret 2016 hade bolaget intäkter på 24,9 Mkr och levererade en vinst på 1,4 Mkr. Men man har ambitiösa framtidsplaner. Efterfrågan på nanosatelliter ökar kraftigt och om fem år räknar bolaget med att försäljningen ska uppgå till hela 800 Mkr per år.

”Företag kan tillhandla-

GÖR BÖRSLANDNING.
Christer Fuglesang.

FOTO: JACOB STEPHENSON

hålla fler tjänster när det blir billigare med satelliter. När prislappen sjunker så mycket blir det också möjligt för utvecklingsländer att använda satelliter”, säger Niels Buus.

Gomspace har gått som en raket på börsen – aktien har ökat med över 140 procent sedan noteringen i juni. I dag uppgår börsvärdet till drygt 770 Mkr.

Snart är det dags för rymdbolag nummer två att skjutas ut i börsrymden. Den 21 december noteras ÅAC Microtec på Stockholmsbörsen. Bolaget utvecklar teknikkomponenter för små satelliter.

”Det finns en jättestor efterfrågan på data från rymden. Vi vill verka i marknaden mellan de allra minsta satelliterna och de största”, säger vd:n Mikael Andersson.

Bland investerarna finns Sveriges enda astronaut: Christer Fuglesang, som tecknat aktier för strax över 100 000 kronor. Även Sverker Martin-Löf har tecknat aktier för drygt en halv miljon.

Värderingen i ÅAC Microtec ligger på 95 Mkr innan emissionsbeloppet räknats in. Bolaget hade 22,8 Mkr i intäkter mellan januari och september 2016. Förlusten under perioden uppgick till 11,8 Mkr.

JOHAN WENDEL
johan.wendel@di.se
073-558 49 67

Torsk pryder norsk sedel

När Norge får nya sedlar knyter alla motiv an till norsk maritim historia och serien heter ”Havet”.

Torsken pryder 200-lappen, en fyr 50-lappen, den bevarade vikingabåten Gokstadskipet 100-lappen, en Colin Archer-skuta 500-lappen och en våg på öppet hav 1 000-lappen.

De har redan kallats ”världens vackraste sedlar”, hävdar centralbanken Norges Bank som stolt talar om ”något helt nytt i internationell sedeldesign”.

Först ut i cirkulation är 100- och 200-lappen till den 30 maj nästa år. (TT-NTB)

Sätter Scania i

Fordonsexperten Martin Skölds nya bok innehåller en oblyg hyllning till Scania. Han anser att lastbilstillverkarens affärsmodell borde vara en förebild för bolag i alla branscher.

En kväll på Restaurang Prinsen i Stockholm började Martin Sköld, forskare vid Handelshögskolan, förklara en tanke för Scantias dåvarande vd Martin Lundstedt. De känner varandra från Haldex-bolaget Concentrics styrelse och brukar äta middag ihop ibland. Martin Sköld hade i flera år sökt ett bättre sätt att beskriva effektivitet i företag.

”Jag märkte att han förstod vad jag pratade om, även om jag inte riktigt kunde beskriva det. Han sa att jag kunde komma till Scania och träffa några kolleger till honom.”

Hos Scania hittade Martin Sköld de pusselbitar som han saknat i sin analys. Resultatet är den nya populärvetenskap-

liga boken ”Dubbelt effektiv”. I den kallar Martin Sköld Scania för en svartsvan; något otänkbart som blir till verklighet.

Enligt honom har Södertäljebolaget lyckats med något som få företag märkar med: att kombinera hög volym med hög variation.

Det är hemligheten bakom att Scania haft en oavbruten lönsamhet i över 60 år. Bolaget genererar en vinst dubbelt så hög som konkurrenternas trots att det är en tredjedel så stort.

Bokens grundidé är att det finns två sorters effektivitet. Är ett företag effektivt i volym producerar man mycket av samma sak och får på det sättet ned kostnaden per producerad enhet. Ett företag som är effektivt i variation erbjuder däremot en stor mängd individuella alternativ till sina kunder. Enligt Martin Sköld brukar industriföretag vara bra på volym medan tjänsteföretag är bra på variation.

Ett bolag som lyckas kombinera båda kallar han dubbelt effektivt. Scania upp-

när det genom modularisering: att utveckla ett antal basmoduler och variationsmoduler som kan kombineras på väldigt många olika sätt.

”Scania har lyckats med att kund-anpassa lastbilen. De kan producera över en miljon unika lastbilar som passar varje åkares unika behov.”

Eftersom modulerna är standardiserade blir det inte för dyrt för Scania att ta fram produkter till så många olika behov. Gränssnittet mellan de olika delarna behålls under en lång tid, så att man kan utveckla en del i taget men ändå få den att passa ihop med de övriga delarna. Dessutom anser Martin Sköld att modularisering är en klimatsmart strategi, då man kan skapa stor variation utifrån ett begränsat antal delar som produceras på det effektivast möjliga sättet.

Att kombinera volym och variation genom moduler fungerar i alla branscher, hävdar Martin Sköld. I boken använder han legobitar och garderobens basplagg

Di Fakta

Martin Sköld

- **Aktuell:** Med boken "Dubbel effektiv" (Rheologica publishing).
- **Gör:** Docent vid Handelshögskolan i Stockholm. Specialiserat sig på fordonsindustrin.
- **Ålder:** 43 år.
- **Familj:** Fru och tre barn.
- **Bor:** Har lägenhet i Stockholm och villa i Småland.
- **Styrelseuppdrag:** Ordförande för Vedum kök och bad samt Kvänum kök, styrelsemedlem för Concentric.
- **På fritiden:** Tränare för handbollsjuniorer, gillar att åka skidor.
- **Bok som jag lärt mig mest av:** "Good to great" av Jim Collins.

Di Fakta

Så leder du ett dubbel effektivt bolag

- **Dubbel** effektivitet skapas när ett bolag erbjuder ett antal basmoduler och variationsmoduler som kan kombineras på många olika sätt. Basplagg i garderoben, basvaror i matlagningen och legosatsar är exempel på idén att skapa variation utifrån en begränsad mängd alternativ.
- **Styrelsen** ska förstå och värna om grunden för dubbel effektivitet.
- **Vd:n** ska se till att modulerna utvecklas och förvaltas på ett långsiktigt sätt, så att de alltid fungerar bra ihop.
- **Ledningsgruppen** ska se till att hela organisationen förstår fördelarna med dubbel effektivitet.
- **Mellancheferna** ska utveckla basmoduler och variationsmoduler.

Källa: Martin Sköld: "Dubbel effektiv"

RULLAR UT TEXTEN. I en ny bok hyllar docenten vid Handelshögskolan, Martin Sköld, fordonsjätten Scania som han anser borde vara en förebild för företag i alla branscher.

FOTO: EVELINA CARBORN

Eklund sålde prinsessans lya

Prinsessan Madeleine och hennes man Chris O'Neill har fått sin lägenhet i New York såld.

Bakom försäljningen stod stjärnmäklaren Fredrik Eklund, skriver han själv på Instagram, enligt Aftonbladet.

"Min karriär har flera stora milstolpar, men i dag nådde jag en ny, viktig en. Jag har sålt bostäder åt några av de största kändisarna, och i dag lade jag till en speciell kunglig familj till listan över kunder. Jag kan bekräfta att vi i dag har sålt prinsessan Madeleines lägenhet i New York", skriver han i inlägget.

Hur mycket lägenheten såldes för framgår inte.

Prinsessparet berättade 2014 att de skulle lämna sin lägenhet i New York i USA och flytta till Europa. De bor nu med barnen prinsessan Leonore och prins Nicolas i London.

(TT)

9,2 miljoner kronor

- **Så mycket** kostar säkerhetsinsatserna kring USA:s näste president Donald Trump och hans familj - per dag. Det är än så länge staden New York som betalar, men eftersom hustrun Melania och sonen Barron kommer att bo kvar på Manhattan kommer kostnaderna inte att minska drastiskt när Trump flyttar in i Vita huset.

(TT)

De vinner på Årets julklapp

VR-kitet pekas ut som årets julklapp av HUI, och vinnarna är bolagen som tillverkar dem. Förutom de mest välkända produkterna från Google, HTC och Facebook, bland annat, finns det även svenska bolag som gynnas av hajpen kring VR.

Bland de börsnoterade bolagen finns spelbolaget Starbreeze, som har investerat mycket i VR. Bland annat hoppas Starbreeze förse IMAX-biograferna med sitt egenutvecklade headset StarVR.

Resolution Games, som utvecklar VR-spel, har nyligen släppt sitt VR-fiskespel "Bait", som har laddats ned 700 000 gånger, och närmar sig lanseringen av sitt andra spel "Wonderglade".

Ett annat VR-spel som förväntas lanseras lagom till årsskiftet är spelstudio Neat Corporations Budget Cuts.

Spel är dock inte det enda användningsområdet för VR-teknik. Andra svenska bolag är Linköpingsbolaget Voysys, som utvecklat en 3d-filmkamera, appbolaget Mimerse, som har tagit fram en virtual reality-app för smärtlindring, samt bolaget Manomotion som utvecklat en teknik som läser av användarens händer när hen använder ett VR-kit.

(Di Digital)

Di Sudoku

		4		6		8	9	
				8	9	1		
3	2							6
	9		1			2	3	
6		1	9					
8					7	3		
				2			6	
			3		8		7	

Rutorna ska fyllas i så att varje rad, vågrätt och lodrätt, och varje 3x3-ruta, innehåller siffrorna 1-9 utan att någon siffra förekommer två gånger. Lösning finns på sista sidan i dagens tidning.

första rummet

"Dubbel effektiv" av Martin Sköld.

som exempel. Även utbildning kan enligt honom bestå av moduler som kan kombineras till att passa individuella behov.

Bokens målgrupp är bred, men framför allt anser han att den passar ledningsgrupper som vill skapa samsyn i organisationen. Och han har redan en egen idé som kombinerar volym och variation: olika vd:ar kan få skriva sitt eget förord till "Dubbel effektiv", som sedan säljs som utbildningsmaterial till bolagens personal.

Martin Skölds pappa ägde ett företag som tillverkade delar till tunga lastbilar. I boken berättar Martin Sköld att han

växte upp där, på lagret och i verkstaden i Hässleholm. Han började med att städa i verkstaden, lärde sig köra truck som tolvåring och arbetade på företaget under både helger och lov.

Även på den akademiska banan har han fortsatt med lastbilar. Martin Sköld är känd som fordonsexpert som brukar uttala sig i bland annat Dagens Industri om både Scania och Volvo.

Hur påverkar det ditt förtroende som expert att du i boken hyllar ett företag som också medverkat till idén?

"Jag tycker att det är berättigt. Det är ingen studie som de har bekostat. Ja, jag kanske hyllar dem som ett mönsterexempel, men aktiemarknaden och analytikerna gör ju det också."

Han säger att ingen tidigare riktigt kunnat sätta fingret på vad som gjort Scania så framgångsrikt.

I april 2015 lämnade Martin Lundstedt Scania för att bli vd för Volvo. Samarbetet kring boken har fortsatt med nya

vd:n Henrik Henriksson, som även han bidragit med synpunkter.

Martin Sköld säger att det inte är mycket som skiljer den nuvarande och tidigare vd:n åt. Båda har en lång bakgrund på Scania och de sätter alltid kunden först.

I augusti släppte Scania en helt ny lastbil för första gången på 21 år. Tidigare har receptet varit att förnya en del i taget och att aldrig göra två stora förändringar samtidigt.

Man kan alltså säga att Scania avvikit från den modell som Martin Sköld lovordar i boken. Men han är inte orolig, tvärtom.

"När Scania en gång frångår sin princip är jag övertygad om att de har benköll."

ANNAKAISA SUNI

annakaissa.suni@di.se

070-160 46 10